

| سوم دبستان |

نگارخانه فارسی

درس اول : محله‌ی ما 🌸 درس دوم: زندگی ورزش

محلله‌ی ما

درس اوّل

املا و واژه‌آموزی

۱ از روی پنج سطر اوّل درس، با خطّ خوانا و زیبا بنویس.

تابستان بود. امید با خانواده اش تازه به این محله آمده بود. او در کلاس سوم، ثبت نام کرده بود و هنوز به محله‌ی جدید عادت نکرده بود. امید از اینکه هیچ دوستی در آنجا نداشت، ناراحت بود و در گوشه‌ای نشسته بود و فکر می‌کرد. مادرش که داشت وسایل خانه را جابه‌جا می‌کرد، از او پرسید: «چرا اینقدر ناراحت هستی؟ نگران نباش! اینجا هم دوستان خوبی پیدا می‌کنی. حالا بلند شو؛ پدرت می‌خواهد بیرون برود. تو هم با او برو، تا با محله‌ی جدید آشنا شوی.»

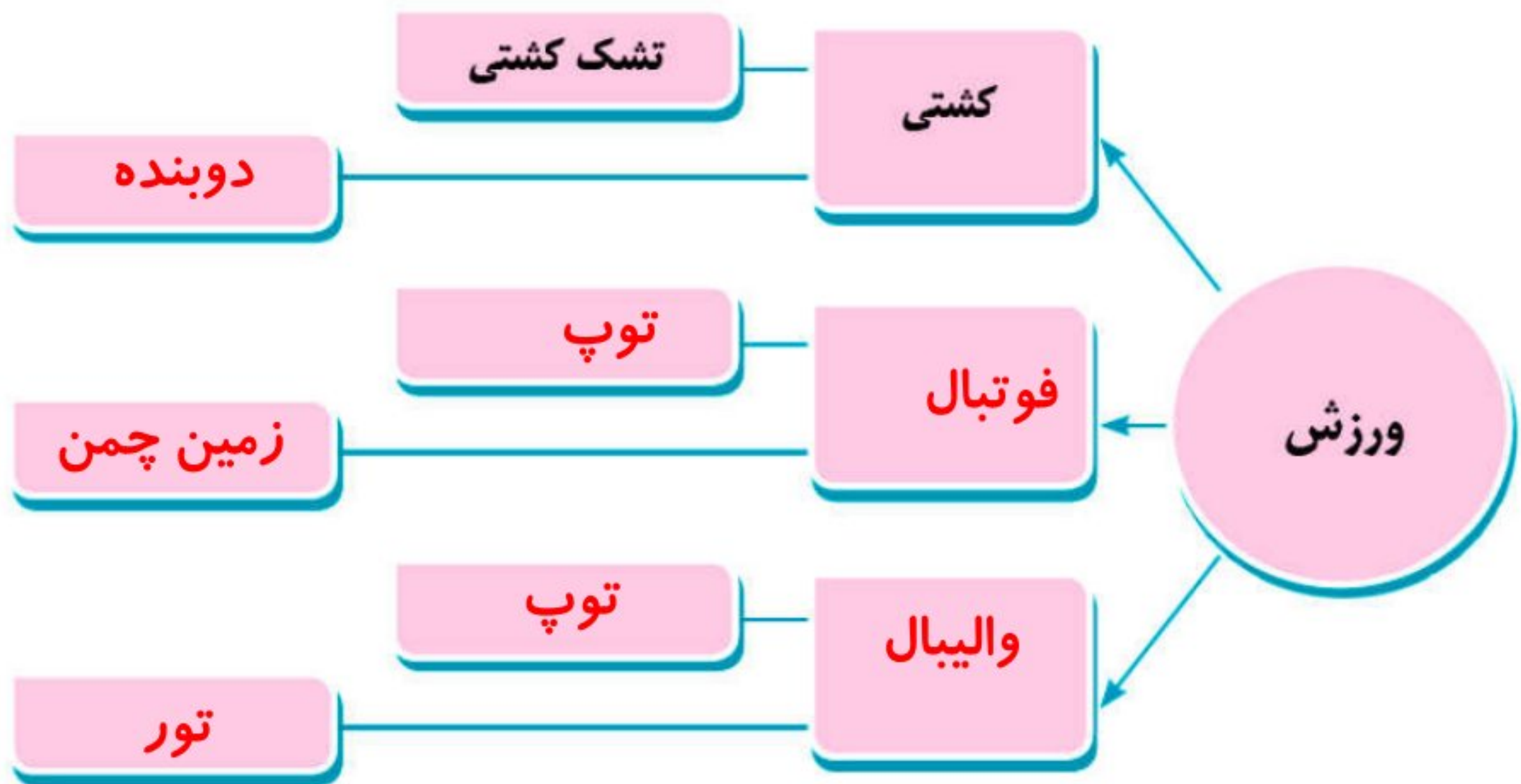
۲ کلمه‌ها و عبارتهای زیر را با دقت بخوان.

اطراف - صف - ایستگاه - مغازه - فضای سبز - نمازخانه - معرفی - دروازه بان - خاطره - لحظه - فرصت

کدام یک از کلمه‌های بالا در متن درس وجود دارد، آن‌ها را بنویس.

اطراف - صف - مغازه - فضای سبز - معرفی - دروازه بان - لحظه

با دیدن کلمه‌ی زیر، چه کلمه‌هایی را به یاد می‌آوری، آن‌ها را در زیر بنویس.

املا، پیام‌وز و بگو

از روی پنج سطر بعدی درس بنویس.

امید، همراه پدرش، از خانه خارج شد. او با دقت به اطراف نگاه می‌کرد. بوی نان تازه می‌آمد. چند نفری در صف نانوايي ايستاده بودند. امید و پدرش، کمی جلوتر به بازارچه رسیدند. بازارچه تعداد زیادی مغازه و دکان کوچک و بزرگ داشت. بعضی از آنها لباس و کیف و کفش می‌فروختند و بعضی دیگر، کتاب و دفتر. چندتایی از آنها هم مواد غذایی داشتند. امید از مقابل قنادی گذشت و به شیرینی‌هایی که چیده شده بود، نگاه کرد.

متن درس را بخوان و کلمه‌های خواسته شده را پیدا کن و بنویس.

کلمه‌هایی که «ص» را دارند.	کلمه‌هایی که «ط» دارند.	کلمه‌هایی که یکی از شکل‌های «ظ» دارند.
صف	اطراف	عظمت
	خاطرات	نظر
		لحظه

مشخص کن هر زنبور روی کدام گل می‌تواند بنشیند.

۱ از روی سرمشق زیر، با خط خوش بنویس.

ای نام تو بهترین سرآغاز
بی نام تو نامه کی کنم باز

ای نام تو بهترین سرآغاز
بی نام تو نامه کی کنم باز

ای نام تو بهترین سرآغاز
بی نام تو نامه کی کنم باز

۲ برای تصویر یک جمله ی زیبا بنویس.

... دانش آموزان با دقت درس را گوش ...

می دهند.

۳ جدول را کامل کن.

۱ در مسجد می خوانند. ۲ مکانی برای خرید در هر محله ۳ مغازه ی شیرینی فروشی

۴ نام دیگر دکان ۵ نام دیگر پارک ۶ همان نام نویسی است.

الف) به تصویرها نگاه کن و درباره‌ی هر یک از آنها، دو جمله بنویس.

۱) دانش آموزان با نظم از در مدرسه بیرون می روند.

۲) آنها برای رفتن به پارک جنگلی سوار اتوبوس می شوند.

۳) بعد از رسیدن به پارک آنها یکی یکی از اتوبوس پیاده شدند.

۴) دانش آموزانی که بیشتر با هم دوست بودند دست همدیگر را گرفتند.

۵) دانش آموزان همراه با معلم خود به همه‌ی قسمت های پارک سر زدند.

۶) به همه‌ی دانش آموزان خیلی خوش گذشت.

ب) جمله‌های بالا را به ترتیب کنار هم بنویس.

دانش آموزان با نظم از در مدرسه بیرون می روند. آنها برای رفتن به پارک جنگلی سوار اتوبوس می شوند. بعد از رسیدن به پارک آنها یکی یکی از اتوبوس پیاده شدند. دانش آموزانی که بیشتر با هم دوست بودند دست همدیگر را گرفتند. دانش آموزان همراه با معلم خود به همه‌ی قسمت های پارک سر زدند. به همه‌ی دانش آموزان خیلی خوش گذشت.

با کنار هم گذاشتن جمله‌هایی که برای تصویرها نوشته‌ای، یک «بند» ساخته شد.

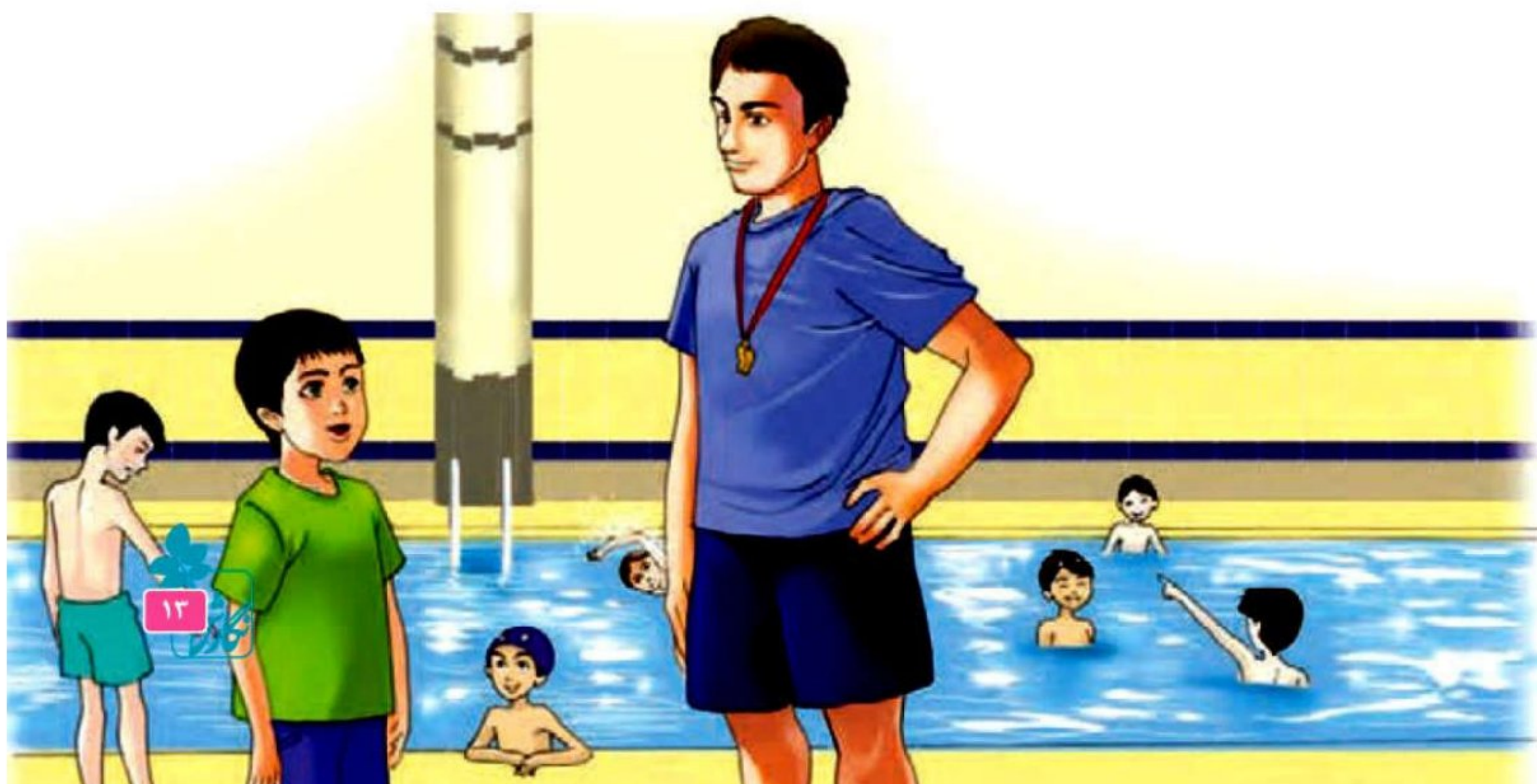
زنگ ورزش

درس دوم

املا و واژه‌آموزی

۱ از روی شش سطر اول درس، با خط خوانا و زیبا بنویس.

آن روز هوا بارانی بود. باران پاییزی که از شب گذشته آغاز شده بود، هم چنان نرم نرمک می‌بارید. معلم ورزش به کلاس آمد و گفت: «بچه‌ها، امروز زمین برای نرمش و ورزش مناسب نیست؛ بنابراین در کلاس می‌مانیم و درباره‌ی چند موضوع مهم، گفت و گو می‌کنیم. دلم می‌خواهد همه با علاقه در بحث امروز شرکت کنید.» سپس در ادامه گفت: «بچه‌ها می‌دانید که ورزش برای سلامتی، مفید است. بهتر است همه‌ی ما، هر روز برنامه‌ای برای ورزش کردن داشته باشیم.»

کلمه‌ها و عبارتهای زیر را با دقت بخوان.

حرفه ای - تعطیلی - جلب - محل مخصوص - ماهرانه - نام نویسی

آن‌ها را در درس پیدا کن و از روی جمله‌هایی که این کلمه‌ها، در آن‌ها به کار رفته‌اند، با خط خوانا بنویس.

برای ورزش کردن به صورت حرفه ای، اول رشته ی ورزشی مورد علاقه ی خود را انتخاب کنید. آن روز بعد از تعطیلی مدرسه، همراه دوستم به طرف خانه راه افتادیم. جلوی در نوشته ای نظرم را جلب کرد. کفش ها و لباس هایمان را در محل مخصوص گذاشتیم. اما من برای مدتی به جنب و جوش بچه ها در استخر نگاه کردم؛ بعضی از آنها بسیار ماهرانه شنا می کردند. پس از صحبت های مربی شنا، در دوره ی آموزشی، نام نویسی کردم.

مانند نمونه کامل کن.

شب	روز	دروغگو	راستگو
طلوع	غروب	سرد	گرم

۱ با توجه به متن درس، جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب پر کن.

فردای آن روز به **استخر** رفتم. جلوی در **نوشته‌ای** نظرم را جلب کرد. «به فرزندان خود **شنا** بیاموزید.» پس از صحبت‌های **مرئی‌شنا** در دوره‌ی آموزشی **نام‌نویسی** کردم و نزد ایشان به **تمرین‌شنا** پرداختم.

۲ جمله‌های زیر را با کلمه‌های مناسب تکمیل کن.

ثبت‌نام - پاییزی - ماهرانه - صورت

(الف) باران **پاییزی** از شب گذشته آغاز شده بود.
 (ب) برای ورزش کردن به **صورت** حرفه‌ای، اول رشته‌ی ورزشی را انتخاب کنید.
 (ج) تصمیم گرفته‌ام امروز در کلاس آموزش شنا **ثبت‌نام** کنم.

۳ کامل کن.

۱ از روی سرمشق زیر خوش خط و خوانا بنویس.

ز نیرو بود مرد را راستی ز سستی، کژی زاید و کاستی

ز نیرو بود مرد را راستی ز سستی، کژی زاید و کاستی

ز نیرو بود مرد را راستی ز سستی، کژی زاید و کاستی

۲ برای جدول زیر، پرسش‌های مناسب بنویس.

۱ کلاس‌های شنا در چه مکانی آموزش داده می‌شود؟

۲ دکتر در کجا بیمارانش را ویزیت می‌کند؟

۳ دانش‌آموزان در چه مکانی درس می‌خوانند؟

۴ نمازگزاران در چه مکانی نماز می‌خوانند؟

۵ مکانی است که در سکوت در آنجا کتاب خوانده می‌شود.

۶ بیماران بدحال در کجا بستری می‌شوند؟

به این تصویرها نگاه کن و درباره‌ی موضوع آن‌ها، یک بند بنویس.

..... دو لک لک در بالای روستایی در حال پرواز بودند که ناگهان یک دودکش را دیدند. آنها تصمیم گرفتند در بالای این دودکش برای خود لانه ای بسازند. آنها با کمک همدیگر شاخه های نازک درختان را جمع آوری کردند و در بالای دودکش شروع به ساختن لانه برای خود کردند. بعد از گذشت مدتی که کار ساختن لانه به پایان رسید هر دو در لانه نشستند و از آنجا به رفت و آمد انسان ها نگاه می کردند.

مطلب کوتاهی که نوشته‌ای، از تعدادی جمله درست شده است. این جمله‌ها با هم ارتباط دارند و درباره‌ی آن تصویرها توضیح می‌دهند.

جمله‌های سمت راست را بخوان. اگر درست نیستند، شکل صحیح آن‌ها را در سمت چپ بنویس.

من از تماشای منظره‌های زیبا لذت می‌برم. **من از تماشای منظره‌های زیبا لذت می‌برم.**

آن‌ها در مسافرت، تجربه‌های خوبی به دست آوردند.

تو و علی نقاشی‌های زیبایی می‌کشیدیم. **تو و علی نقاشی‌های زیبایی می‌کشیدید.**

او در جنگل زندگی می‌کنند.

او در جنگل زندگی می‌کند.

تو چقدر خوب شنا می‌کنم.

تو چقدر خوب شنا می‌کنی.

متن زیر را با دقت بخوان و اطلاعاتی را که به صورت آشکار در آن گفته شده است، مانند

نمونه بنویس.

فرهنگستان زبان و ادب فارسی یکی از نهادهای فرهنگی است که برای حفظ و رشد زبان فارسی، تلاش می‌کند. یکی از وظایف این نهاد، ساختن واژه‌های فارسی، به جای کلمه‌های خارجی است؛ مثلاً فرهنگستان، واژه‌ی فارسی «رایانه» را به جای کلمه‌ی خارجی «کامپیوتر» قرار داده است.

اطلاعات آشکار متن:

۱ فرهنگستان زبان و ادب فارسی یک نهاد فرهنگی است.

۲ این نهاد برای حفظ و رشد زبان فارسی تلاش می‌کند.

۳ وظیفه‌ی این نهاد ساختن واژه‌ی فارسی به جای کلمه‌ی بیگانه است.

۴ این نهاد ساختن واژه‌ی رایانه را به جای «کامپیوتر» قرار داده است.

درس سوم : آسمان آبی، طبیعت پاک 🌸 درس چهارم : آواز گنجشک 🌸

آسمان آبی، طبیعت پاک

درس سوم

املا و واژه‌آموزی

از روی گزارش گروه مسعود، با خط خوانا و زیبا بنویس.

اول دفتر به نام ایزد دانا جمعه پانزدهم اردیبهشت تاریخ:
ما باید طبیعت را دوست داشته باشیم. آن روز در صبح دلپذیر بهاری، راه افتادیم.
بعد از دو ساعت، به دامنه‌ی کوه رسیدیم. تماشای قلّه، چقدر لذت بخش بود!
آسمان آبی و هوا بسیار پاکیزه و تمیز بود. بوی پونه‌های وحشی و صدای دل‌نشین
چشمه‌ای که در دامنه‌ی کوه روان بود، ما را غرق شادی و نشاط کرد. خانواده‌هایی
هم که به کوه آمده بودند؛ شاد بودند.

کلمه‌ها و عبارتهای زیر را با دقت بخوان.

هفته‌ی گذشته - دامنه‌ی کوهی - فضای سبز - یادداشت - هم‌فکری - ماهرانه - گزارش -
صاف - محیطی سالم - عادت - آشغال و زباله - جوی آب - باعث

کدام یک از کلمه‌های بالا در متن درس وجود دارد، آن‌ها را بنویس.

هفته‌ی گذشته - دامنه‌ی کوهی - یادداشت - هم‌فکری - گزارش - محیطی سالم
عادت - آشغال و زباله - جوی آب - باعث

مانند نمونه کامل کن.

درس: مدرسه	
مربوط.....	ربط
شاکر.....	شکر

املا، پیاموز و بگو

عبارت‌های زیر از متن درس انتخاب شده‌اند. هر عبارت را مانند نمونه با نشان «ی» یا «_» کامل کن و در جدول بنویس.

دامنه کوه - گزارش گروهی

هفته گذشته - همراه آموزگار

مطالب ما - غرق شادی

نماینده گروه - پونه‌ها وحشی

—	ی
همراه آموزگار	هفته‌ی گذشته
گزارش گروهی.....	نماینده‌ی گروه.....
مطالب ما.....	پونه‌های وحشی.....
غرق شادی.....	دامنه‌ی کوه.....

این متن را با دقت بخوان و از روی کلمه‌هایی که مشخص شده است، بنویس.

نفس کشیدن در هوای لطیف کوهستان، چقدر لذت بخش بود. صدای دل نشین چشمه ما را غرق شادی و نشاط کرد. به ما خیلی خوش گذشت.

<u>دل نشین</u>	<u>لذت بخش</u>	<u>لطیف</u>
<u>خوش گذشت</u>	<u>نشاط</u>	<u>غرق</u>

این بند را از شکل گفتاری به نوشتاری تبدیل کن.

مسعود گزارشش رو خوند. اون گفت: بچه‌هایی که به کوه اومده بودن، شاد بودن. چون اونجا پاکیزه بود و هوای خیلی خوبی هم داشت.

مسعود گزارشش را خواند. او گفت: «بچه‌هایی که به کوه آمده بودند، شاد بودند. چون آنجا پاکیزه بود و هوای خیلی خوبی هم داشت.»

.....

۱ از روی سرمشق، با خط خوش بنویس.

فضای زندگی گر پاک باشد	در آن نسل بشر چالاک باشد
فضای زندگی گر پاک باشد	در آن نسل بشر چالاک باشد
فضای زندگی گر پاک باشد	در آن نسل بشر چالاک باشد

۲ جمله‌های ناتمام زیر را کامل کن.

- ۱ برای گردش به بوستان و جنگل می رویم.
- ۲ ما انسان ها باید مراقب محیط زیست باشیم.
- ۳ هوای آلوده نه تنها برای انسان ها، بلکه برای همه ی موجودات زنده خطرناک است.

۳ با توجه به محیط اطراف خود، جدول زیر را کامل کن.

آلوده کننده‌های هوا	آلوده کننده‌های آب
۱. دود ماشین ها.....	۱. زباله های خانگی که به آب ریخته می شوند
۲. دود کارخانه ها.....	۲. زباله های بیمارستانی که در آب ریخته می شوند
۳. دود حاصل از سوختن زباله ها	۳. مواد نفتی و روغنی که در آب ریخته می شوند

به این تصویرها نگاه کن و درباره‌ی موضوع آن‌ها، یک بند بنویس.

پرهام پسری تمیز و پاکیزه است. او هر روز صبح که از خواب بیدار می‌شود، دست و صورت خود را با آب و صابون می‌شوید. در موقع شستن دست و صورتش شیر آب را باز نمی‌گذراد و مراقب است که آب، این نعمت خدادادی، هدر نرود. او مرتب

دندان‌های خود را مسواک می‌زند چون می‌داند این کار مانع از پوسیدگی دندان‌هایش می‌شود. هم چنین او با برس مخصوص خودش موهای سرش را شانه می‌زند و آنها را مرتب می‌کند.

پرهام به نظافت خود خیلی اهمیت می‌دهد.

به نوشته‌های کوتاه، مانند این نوشته که جمله‌های آن درباره‌ی یک مطلب است، «بند» می‌گویند.

آواز گنجشک

درس چهارم

املا و واژه آموزی

۱ پنج جمله از متن درس پیدا کن که کلمه‌های زیر در آن‌ها آمده است. سپس از روی جمله‌ها بنویس.

منتظر - ترقه‌ها - عادت - ضبط - زیان آور

بچه‌های کلاس سوم منتظر مربی بهداشت بودند؛ چون می‌خواستند یک روزنامه دیواری آماده کنند. صدای گوش‌خراش ترقه‌ها و فشفسه‌ها را فراموش کردی؟ گرچه ممکن است شما به سر و صدا عادت کرده باشید، اما آلودگی صوتی باعث خستگی می‌شود. صدای هواپیما، بوق اتومبیل‌ها، صدای بلند تلویزیون و ضبط صوت ماشین‌ها باعث آلودگی صوتی می‌شود. چون این صداهای زیان‌آور، شنوایی کودکان را کاهش می‌دهند و به سلامت آنان آسیب می‌رسانند.

مانند نمونه، به آخر این کلمه‌ها («ی» یا «ای») اضافه کن و در جدول بنویس.

شنیده - بهداشت - فیروزه - روزنامه - گروه - کلاس - صوت - زیاد - دامنه - خواسته

«ای»	«ی»
فیروزه‌ای	زیادی
شنیده‌ای	بهداشتی
روزنامه‌ای	گروهی
دامنه‌ای	کلاسی
خواسته‌ای	صوتی

این کلمه‌ها تو را به یاد چه چیزهایی می‌اندازد؟

۱ از روی بند اول و دوم درس با خط زیبا و خوانا بنویس.

همین که زنگ خورد، دانش آموزان با نظم به سمت کلاس ها حرکت کردند. بچه های کلاس سوم، منتظر مربی بهداشت بودند؛ چون قرار بود با راهنمایی او، یک روزنامه دیواری به مناسبت «هفته ی سلامت» آماده کنند. خانم مربی، در میان سر و صدای دانش آموزان، وارد کلاس شد. بعد از سلام و احوال پرسی، از بچه ها خواست با یکدیگر مشورت کنند و یک موضوع برای رونامه دیواری پیشنهاد دهند.

۲ کلمه ها را با حروف مناسب کامل کن.

مواظب	منتظر	صف	آلودگی صوتی
	کم شنوا بی	ضبط	ترقه

۳ این متن را بخوان و مانند نمونه، هر جا که لازم است نشانه های نقطه (.)، علامت سؤال (?)،

گیومه (« »)، دو نقطه (:) و علامت بیان عاطفه و تعجب (!) بگذار.

معلم گفت: «باید مواظب اندام های حسی خود باشیم.»

علی با تعجب پرسید: «اندام حسی یعنی چه؟»

معلم در پاسخ گفت: «چه سؤال خوبی!» حالا دفترهای خود را باز کنید تا تصویرهای

اندام های حسی را داخل آن بچسبانیم و درباره ی آن ها گفت و گو کنیم.»

۱ از روی سرمشق زیر، خوش خط و زیبا بنویس.

چو نیکومنش باشی و بردبار نگردی به چشم خردمند، خوار

چو نیکومنش باشی و بردبار نگردی به چشم خردمند، خوار

چو نیکومنش باشی و بردبار نگردی به چشم خردمند، خوار

۲ دو جمله بنویس که در آن‌ها دو کلمه‌ی «این» و «آن» آمده باشد.

۱ به نظر من این موضوع برای روزنامه دیواری خوب است.

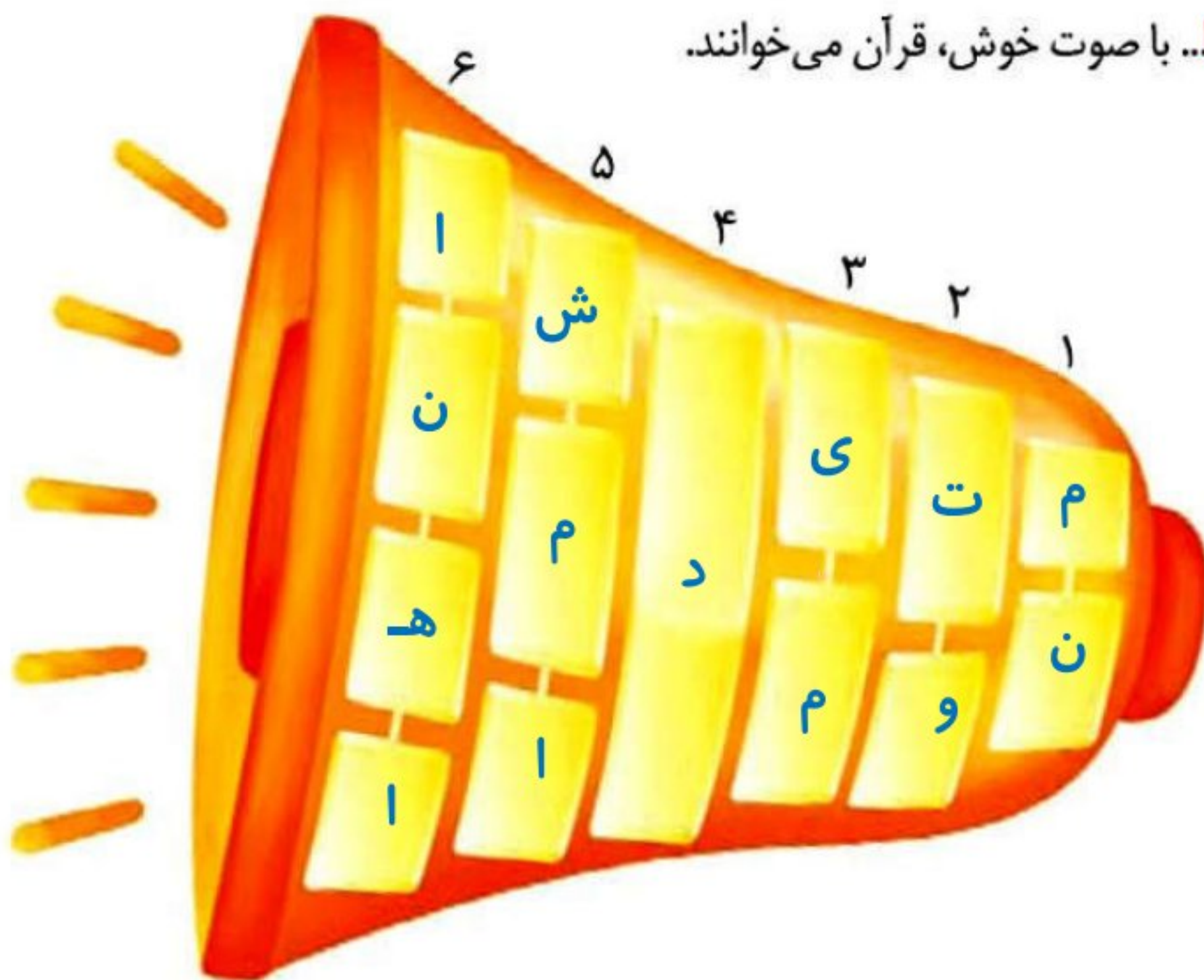
۲ درس آن روز ما خیلی آسان بود.

۳ جدول را کامل کن.

۱ مین آلودگی صوتی ایجاد نمی‌کنم. ۲ تو صدای بلند را دوست نداری. ۳ ما در

کلاس ساکت هستیم. ۴ او آرام صحبت می‌کند. ۵ شما در حیات بی سر و صدا بازی

می‌کنید. ۶ آنها ... با صوت خوش، قرآن می‌خوانند.

الف نوشته‌های زیر را بخوان و بگو کدام یک از آن‌ها، یک بند صحیح است. **بند ۱**

۱ بدن در طول روز فعالیت زیادی می‌کند، پس تعجیبی ندارد، اگر شب‌ها بخواهد استراحت کند. چون شما در حال رشد هستید، بیشتر از بزرگ‌ترها نیاز به استراحت دارید. سعی کنید هرشب، بین هشت تا ده ساعت بخوابید. وقتی می‌خواهید، ذهنتان هم استراحت می‌کند و برای روز بعد، آماده می‌شود.

۲ سلامتی از نعمت‌های بزرگ خداوند است که برای حفظ آن، راه‌هایی وجود دارد. بیمارستان مکانی است که در آن، بیماری مردم را درمان می‌کنند. میوه‌هایی که خوب شسته نشده‌اند، باعث بیماری می‌شوند. کتابخانه مکانی است که آرامش دارد و در آن، سر و صدا نیست.

ب اکنون با توجه به موضوع، یک بند بنویس.

انواع آلودگی صوتی

به عهده دانش آموز

جمله‌های یک بند باید در مورد یک موضوع باشند و با هم ارتباط داشته باشند. اگر این جمله‌ها با هم ارتباط نداشته باشند، «بند» تشکیل نمی‌شود؛ بلکه چند جمله‌ی پراکنده، ساخته شده است که به هم ربطی ندارند.

۱ دو متن زیر را بخوان و بگو این دو متن چه تفاوتی با هم دارند.

الف) هنگام اجرای مراسم صبحگاهی بود باران نم نم شروع به باریدن کرد بچه‌ها خوش حال شدند آقای ناظم گفت ورزش لازم نیست خیلی زود به کلاس بروید

ب) هنگام اجرای مراسم صبحگاهی بود. باران نم نم شروع به باریدن کرد. بچه‌ها خوش حال شدند. آقای ناظم گفت: «ورزش، لازم نیست خیلی زود به کلاس بروید.»

همان‌طور که متوجه شدی متن «الف» نشانه‌های نگارشی ندارد. درک این نوع متن‌ها، سخت‌تر است و گاهی معنی آن‌ها به درستی دریافت نمی‌شود.

۲ چرا در پایان داستان ضرب‌المثل «هر چه کنی به خود کنی»، مرد فروشنده به فکر فرو رفت؟

چون فهمید که نتیجه‌ی کار بدش به خودش باز می‌گردد.

۳ متن زیر را بخوان و برای هر سؤال پاسخ مناسب بنویس.

روزی، روزگاری مردی کلاهی خرید؛ کلاهی که سال‌های سال آرزوی خریدن آن را داشت. او کلاه را بر سر گذاشت و بسیار خوش حال شد؛ اما خوش حالی او زیاد طول نکشید. روزی کنار جوی آبی نشست تا دست‌هایش را بشوید. آن وقت عکس خودش را در آب دید. چقدر کلاهش زیبا بود! برای اینکه بهتر کلاه را ببیند، سرش را پایین‌تر آورد؛ خم شدن در آب همان و از دست دادن کلاه همان.

الف) آیا آن مرد کم‌سن بود. از کجا فهمیدی؟

خیر. چون سال‌های سال آرزوی خریدن کلاه را داشت.

ب) چرا خوش حالی مرد زیاد طول نکشید؟

چون مراقب کلاهش نبود و آن را به خاطر بی‌توجهی خیلی زود از دست داد.

ج) مرد چگونه کلاهش را از دست داد؟

چون وقتی می‌خواست خودش را در آب ببیند سرش را خیلی پایین آورد.

کلاهش در آب افتاد

